

10 ani de reglementare a sectorului comunicațiilor electronice din România

10
AN
DE REGLEMENTARE
ÎN COMUNICAȚII

ANCOM
Autoritatea Națională pentru Administrare
și Reglementare în Comunicații

2012

Un deceniu de reglementare

2012 este anul în care se împlinesc 10 ani de la înființarea autorității pentru comunicații din România și de la momentul când Autoritatea a emis primele reglementări în pregătirea liberalizării complete a pieței românești de profil, care s-a produs la 1 ianuarie 2003.

Telefonia, internetul, radioul și televiziunea sunt parte integrantă a vieții moderne, fiind instrumentele prin care oamenii interacționează, transmit și recepționează informații, își exprimă păreri și opinii, își plătesc taxele și facturile, își gestionează afacerile și munca de zi cu zi, comunică cu familia aflată la zeci sau mii de kilometri depărtare, învață, se dezvoltă, se informează pentru a decide și, nu în cele din urmă, participă la viața societății în care trăiesc. Dacă în urmă cu puțini ani accesul la un telefon fix putea fi o problemă, întrebarea anului 2012 este dacă viața ar fi posibilă fără telefon mobil și internet.

ANCOM și-a asumat cu seriozitate responsabilitatea de a facilita accesul românilor la servicii de comunicații de calitate, la prețuri rezonabile. În acești 10 ani Autoritatea a acționat sistematic și consecvent pentru promovarea concurenței, maximizarea beneficiilor utilizatorilor și stimularea investițiilor eficiente în infrastructuri, printr-o reglementare independentă, echilibrată, proporțională și justificată legitim, în mod obiectiv. Mai multe cicluri de analize de piață și de remediere a problemelor concurențiale identificate, reglementarea tarifelor unor servicii cheie pentru funcționarea competitivă a piețelor, desemnarea furnizorilor de serviciu universal, precum și o serie de intervenții simetrice, cum ar fi implementarea portabilității numerelor, închiderea planului național de numerotație, adoptarea de măsuri dedicate informării și protejării intereselor utilizatorilor finali, au constituit principalele direcții ale activității de reglementare în ultimul deceniu. Porporționalitatea, justețea și legitimitatea reglementărilor au mers mână în mână cu independența acestora, cu independența institutiei.

Angajații Autorității au fost și sunt conștienți de rolul important pe care îl au în viața fiecărui utilizator de comunicații din România și contribuie prin fiecare acțiune a lor la aducerea rețelelor de comunicații mai aproape de fiecare, monitorizează piața și intervin când este nevoie, astfel încât valoarea primită în schimbul banilor cheltuiți de utilizatori să fie corectă, drepturile consumatorilor să fie respectate și aceștia să beneficieze din plin de toate avantajele aduse de tehnologie.

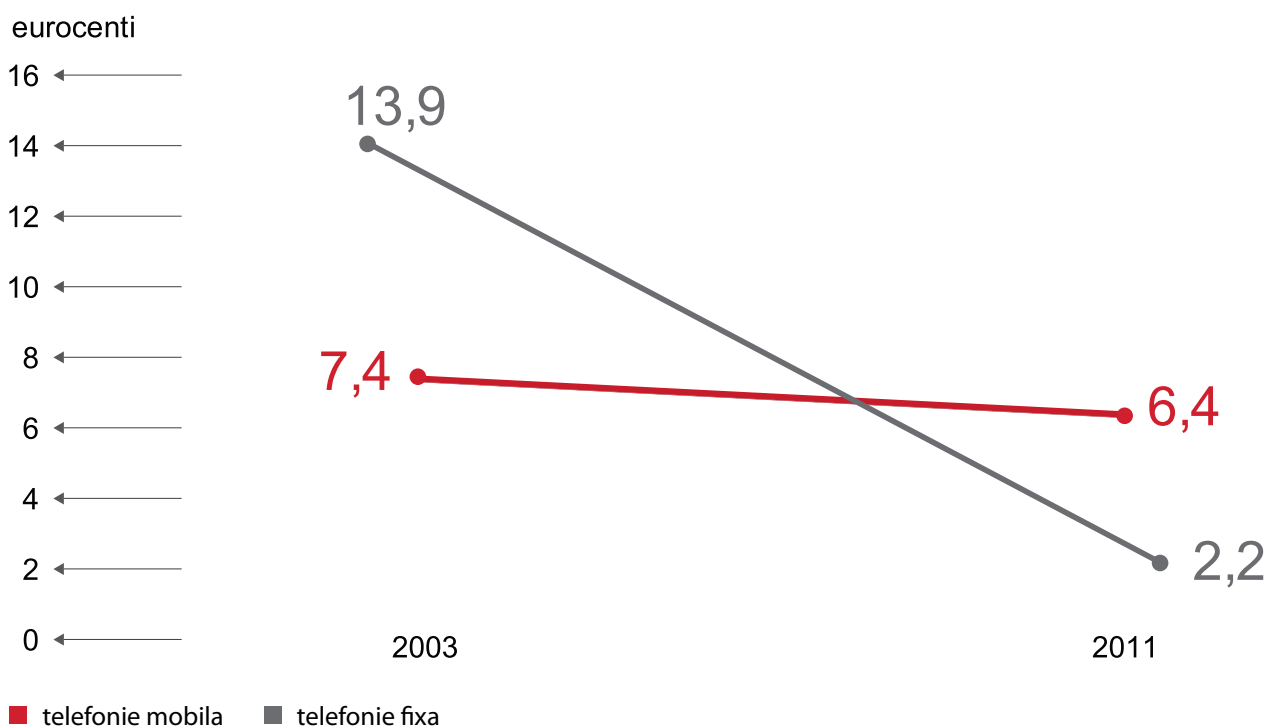
Astfel, datorită unei strategii corecte de reglementare a pieței, bazată pe analize și consultări constante cu publicul, cu omologii din străinătate și cu Comisia Europeană, dar și a investițiilor realizate de actorii din piață, România a ajuns astăzi să aibă una dintre cele mai competitive piețe de comunicații la nivelul Uniunii Euro-pene, cu tarife mici, servicii de calitate și rate de penetrare în creștere. Evoluția acestui domeniu în România poate constitui un model de succes.

Cifrele vorbesc mai bine decât cuvintele

Între 2003 și 2011, tarifele medii pe minut la telefonie mobilă au scăzut cu 84%, de la aproximativ 13,9 eurocenți în 2003 la circa 2,2 eurocenți în 2011, în timp ce tarifele medii pe minut la telefonie fixă au scăzut cu 14%, de la aproximativ 7,4 eurocenți în 2003 la circa 6,4 eurocenți în 2011, luând în calcul și veniturile obținute din abonamente sau extraopțiuni.

Tariful mediu pe minut (eurocenți)

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

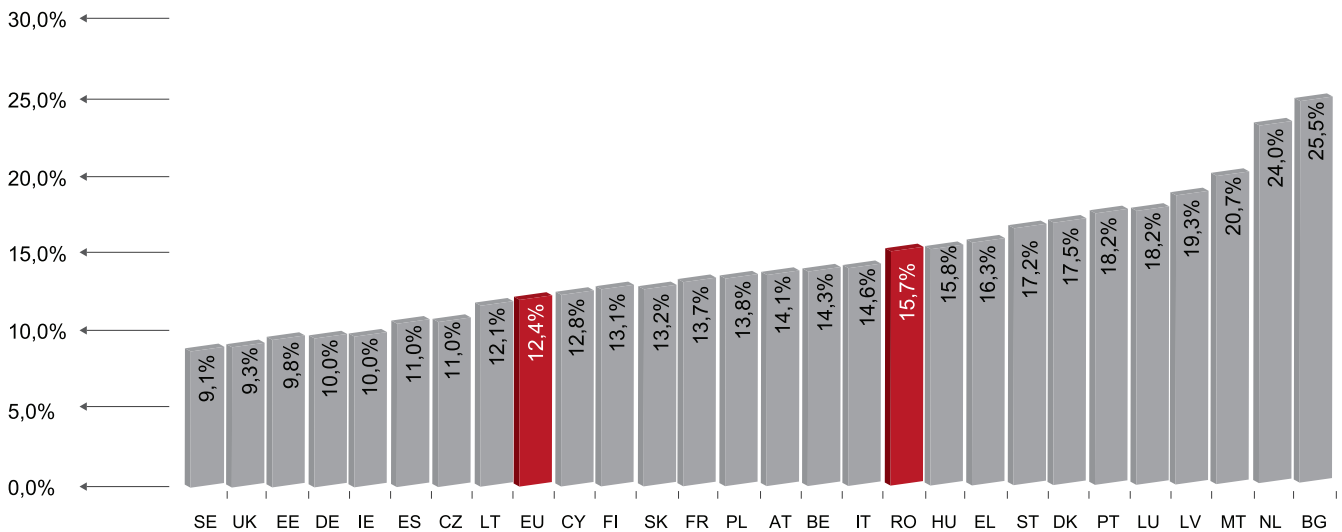
În pofida penetrării încă scăzute a internetului fix de bandă largă, calitatea și viteza conexiunilor ne plasează constant în topurile mondiale. În plus, conform ultimului raport privind situația serviciilor broadband publicat de Comisia Europeană, din punct de vedere al ponderii conexiunilor de foarte mare viteză (cel puțin 30 Mbps), România ocupă primul loc între Statele Membre.

Veniturile totale obținute din furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice au însumat aproximativ 3,5 miliarde euro în anul 2011, ceea ce reprezintă circa 2,6% din PIB.

România se situa în anul 2010 deasupra mediei europene și în ceea ce privește nivelul investițiilor raportat la veniturile realizate de operatorii telecom, cu un procent de 15,7% (13,7% în 2011).

Investiții în telecom ca procent din venituri, 2010

Sursa: 2012 Digital Agenda Scoreboard

Iată așadar că piața românească este printre cele mai competitive din Europa, în condițiile în care investițiile în rețele se mențin la nivel ridicat, iar calitatea serviciilor este foarte bună, la prețuri rezonabile. Acest tablou este determinat de concurență, generată și stimulată de măsurile de reglementare ale ANCOM. Niciun operator nou nu ar fi putut să intre, să opereze și să reziste pe piață dacă tarifele de terminare ale marilor operatori nu ar fi fost reglementate constant, astfel încât să reflecte costurile.

Momentul 0 al reglementării în România

Liberalizarea pieței de comunicații electronice la 1 ianuarie 2003 este unul dintre cele mai importante evenimente ale ultimelor decenii în acest domeniu. Rareori un singur pachet legislativ a reușit să producă atâtea beneficii pentru cetățenii unui stat. Odată cu liberalizarea pieței, creșterea competiției a condus la diversificarea serviciilor de comunicații electronice, creșterea accesibilității și penetrării serviciilor, scăderea tarifelor și îmbunătățirea calității.

Procesul de liberalizare a pieței de comunicații electronice a început mult mai devreme pentru un număr de servicii: echipamente terminale - 1991; transmisii de date - 1992; comunicații mobile - 1992; servicii de comunicații prin satelit, transport și distribuție a programelor de radio și televiziune, VSAT - 1992. Cu toate acestea, ultimele restricții, referitoare la telefonie vocală fixă și la furnizarea de circuite închiriate, au fost ridicate începând cu 1 ianuarie 2003, moment care a marcat liberalizarea completă a piețelor de servicii și rețele de telecomunicații.

La nivel european, liberalizarea sectorului telecomunicațiilor a început în preajma anului 1990. Prima directivă europeană în acest sens a fost adoptată în 1990, în urma publicării de către Comisia Europeană, în 1987, a Cărtii verzi privind dezvoltarea pieței comune a serviciilor și a echipamentelor de telecomunicații, care a reprezentat începutul procesului de liberalizare a sectorului telecomunicațiilor. A doua Directivă UE dedicată liberalizării pieței în acest sector a fost adoptată în 1996 și stabilea data de 1 ianuarie 1998 ca orizont de implementare a procesului de liberalizare pentru statele membre UE15, acordând o perioadă de tranziție de 5 ani statelor cu infrastructura mai puțin dezvoltată. Astfel, majoritatea statelor membre aveau piețele deschise pentru concurență în ianuarie 1998: Marea Britanie – 1991, Suedia și Finlanda – 1994, Danemarca – 1996, Olanda – 1997, Italia, Germania, Franța, Belgia, Austria, Spania, Luxemburg, Irlanda – 1998. Au urmat Malta și Portugalia – în 2000, Slovenia, Cehia, Grecia și Estonia – în 2001, Ungaria și Cipru în 2002.

Un nou cadru de reglementare, revizuit, pentru comunicații electronice, a fost adoptat la nivel comunitar în 2002: așa-numitul pachet telecom, cu ale sale 5 directive principale – cadru, acces, autorizare, servicii universal, viața privată și comunicații electronice. Scopul acestui pachet a fost acela de a stabili prevederi legislative uniforme, armonizate, pentru furnizarea rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice pe cuprinsul întregii Uniuni Europene, în vederea creării pieței unice europene în acest sector. Un rol esențial a fost acordat autorităților naționale de reglementare, care urma să contribuie la aplicarea armonizată a cadrului de reglementare în toate statele membre.

În ianuarie 2002, Guvernul României a adoptat Ordonanța de Urgență nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor. ANRC a fost înființată la 25 septembrie 2002, ca instituție independentă care asigură punerea în aplicare a politicii naționale în domeniul comunicațiilor electronice și al serviciilor poștale, prin intermediul legislației secundare, iar în noiembrie România închidea deja cel de-al 19-lea capitol de negocieri în vederea aderării la Uniunea Europeană.

În chiar ziua înființării, Autoritatea a lansat în consultare și primul său proiect normativ, proiectul deciziei privind Autorizarea Generală pentru furnizarea rețelelor publice de comunicații electronice, România devenind astfel primul stat care adopta noile reglementări în sectorul comunicațiilor electronice. Această decizie, care a fost

adoptată și publicată în Monitorul Oficial până la sfârșitul anului, a creat premisele pentru libera furnizare a serviciilor de comunicații electronice de la 1 ianuarie 2003, în același timp cu Letonia, Lituania, Polonia, Bulgaria și Slovacia.

A urmat o perioadă de intensă activitate de reglementare, în perspectiva liberalizării pieței. Până la sfârșitul anului 2002, Autoritatea a lansat spre consultare 23 de proiecte normative, între care: procedurile de autorizare generală pentru furnizarea serviciilor de comunicații electronice, regulamentele de identificare a piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice, procedura pentru efectuarea analizelor de piață, decizii de desemnare a furnizorilor cu putere semnificativă pe piață, propunerile pentru Planul Național de Numerotație (PNN) 2002, procedura generală de solicitare și acordare a licențelor de utilizare a resurselor de numerotație (LURN) și licența de utilizare a resurselor de numerotație.

Până la începutul lunii ianuarie 2003, depuseseră notificări privind furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice un număr de 367 de companii, iar până la sfârșitul lunii – peste 500.

În prezent, ANCOM are în evidență un număr de 1.603 furnizori de rețele și servicii de comunicații electronice autorizați.

Piața comunicațiilor electronice 2003-2012

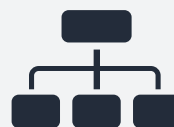
Valoarea pieței

2003

2,0 mld. euro

2011

3,5 mld. euro

Investiții în infrastructură
2003-2011

6 mld
euro

Numărul de
operatori autorizați

Ianuarie 2003

>500

Septembrie 2011

>1600

Numărul de utilizatori

Telefonie mobilă
cartele SIM active

Decembrie 2003

6,55 mil

Decembrie 2011

23,42 mil

Telefonie fixă
linii de acces

Decembrie 2003

4,38 mil

Decembrie 2011

4,68 mil

Internet fix
conexiuni

Decembrie 2003

0,014

Decembrie 2011

3,28

Internet mobil
conexiuni

Decembrie 2003

0 mil

Decembrie 2011

7,48 mil

TV
abonați

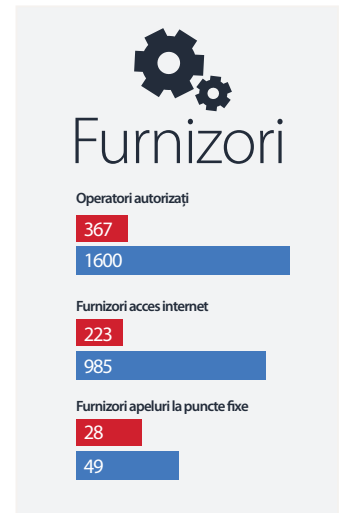
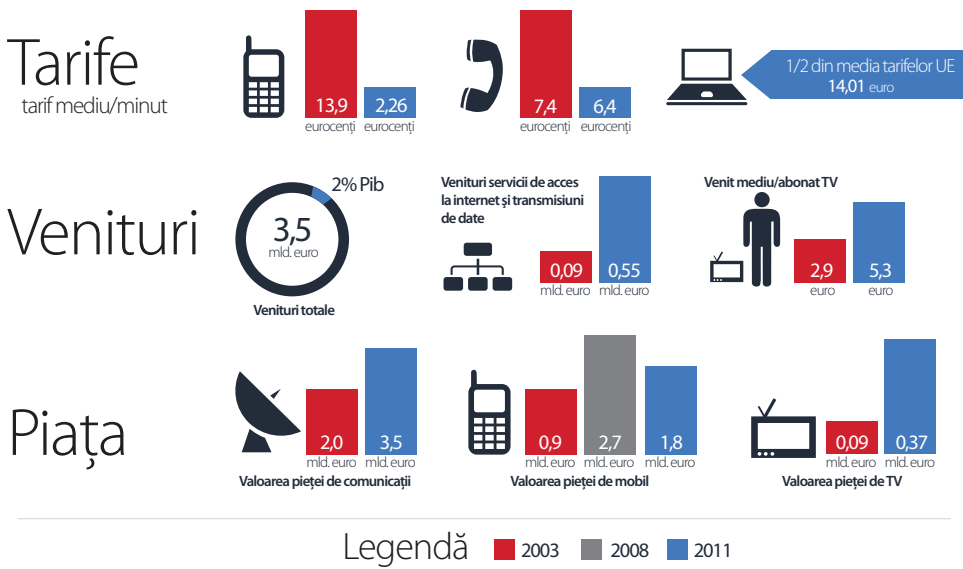
Decembrie 2003

2,74 mil

Decembrie 2011

5,74 mil

Evoluția sectorului comunicațiilor electronice din România în perioada 2003 - 2011

Servicii de telefonie mobilă

Serviciile de telefonie mobilă din România au cunoscut o dezvoltare spectaculoasă începând cu anul 1997, numărul de utilizatori și valoarea pieței crescând cu câteva zeci de puncte procentuale în fiecare an. Acest lucru s-a datorat accesibilității serviciilor puse la dispoziție de operatorii ce se aflau într-o concurență acerbă, în special din momentul în care OTE și Vodafone au devenit acționari majoritari la Cosmorum și, respectiv, Mobifon. Competiția și cererea de servicii au adus treptat noi tehnologii și servicii mobile și au făcut ca pachetele de servicii să fie adaptate mereu nevoilor individuale ale utilizatorilor.

Furnizori

În cei 10 ani de la liberalizare, structura pieței de mobil a suportat schimbări importante. În 2003 pe piață activau 4 operatori (Mobifon, Mobil Rom, Cosmorum, Telemobil), iar în prezent trei mari grupuri internaționale – Vodafone, Orange și OTE (care deține controlul asupra a trei furnizori de servicii de telefonie mobilă – Cosmote, Romtelecom și Telemobil) – concurează alături de un operator local, RCS & RDS.

Valoarea pieței

În termeni financiari, valoarea pieței a înregistrat o dublare, de la 0,9 mld. euro în 2003 la 1,8 mld. euro în 2011, vârful înregistrându-se în 2008 (2,7 mld. euro). Comparativ cu anul 2003, se păstrează aceeași structură a veniturilor realizate pe segmentul telefoniei mobile, aproximativ trei sferturi din venituri fiind realizate la nivelul pieței cu amănuntul și un sfert la nivelul pieței de gros.

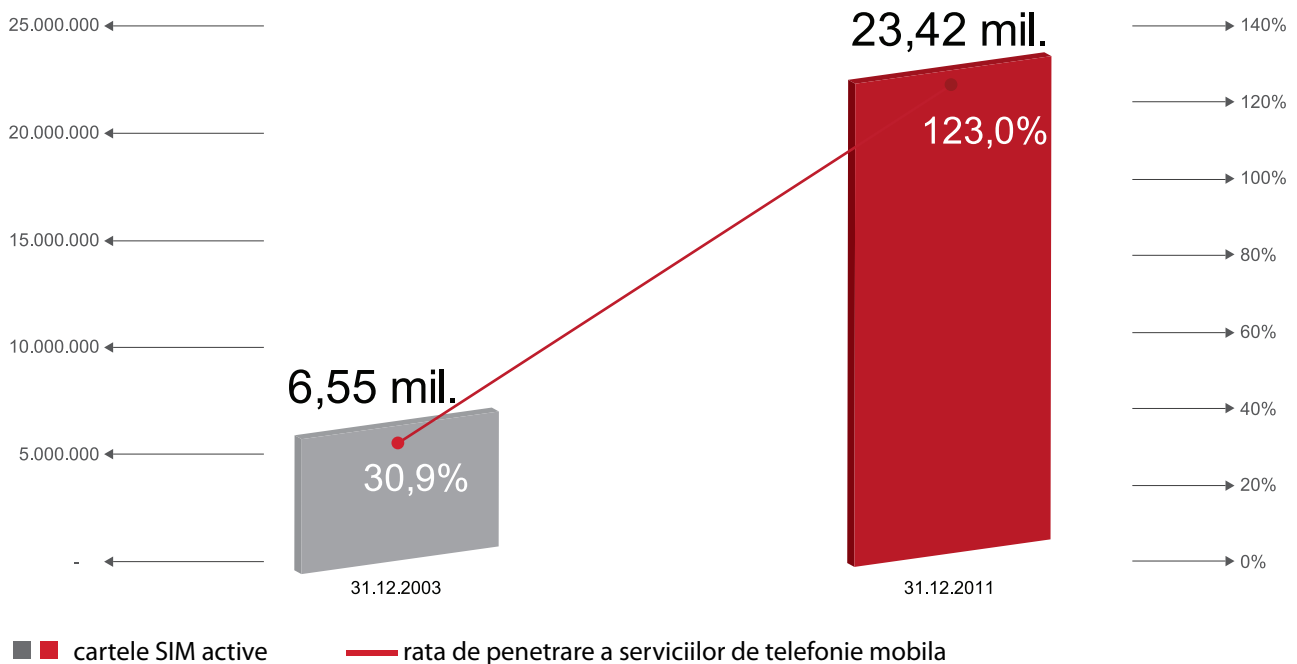
Utilizatori

Telefonia mobilă s-a răspândit rapid în România, anii 2001-2008 marcând creșteri spectaculoase în ceea ce privește numărul de utilizatori și rata de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă, însă odată ce numărul cartelelor SIM active a depășit populația României, a urmat o perioadă de stagnare sau chiar scădere. Numărul utilizatorilor (cartele SIM active) se ridică la 23,4 milioane la sfârșitul lui 2011, cu 257% mai mare decât în 2003, când se înregistrau 6,6 milioane de utilizatori. Ponderea utilizatorilor pe bază de cartelele preplătite în numărul total de utilizatori de servicii de telefonie mobilă s-a menținut constantă (59% la sfârșitul lui 2003 și 60% la sfârșitul lui 2011). Rata de penetrare la nivel de populație a serviciilor de telefonie mobilă a crescut de la 31%, la finele lui 2003, până la 123% la finele lui 2011.

În acești ani, aria de acoperire a rețelelor de telefonie mobilă de tip GSM a crescut de la 78% la nivel de teritoriu, respectiv 96% la nivel de populație la 31 decembrie 2003, până la 91,9% la nivel de teritoriu, respectiv 99,8% la nivel de populație la 31 decembrie 2011.

Dinamica numărului de cartele SIM active și rata de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă la nivel de populație la 31.12.2003 și 31.12.2011.

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

La 21 octombrie 2008, ANCOM a lansat portabilitatea numerelor de telefon, contribuind astfel la creșterea concurenței pe piață, pentru că oferea utilizatorilor libertatea de a-și alege operatorul care le îndeplinește cel mai bine cerințele de preț și calitate fără disconfortul schimbării numărului de telefon. De la 2 septembrie 2012, ANCOM a scăzut perioada totală de portare de la 10 la 3 zile lucrătoare. Până în prezent au fost portate peste 580 de mii de numere de telefonie mobilă.

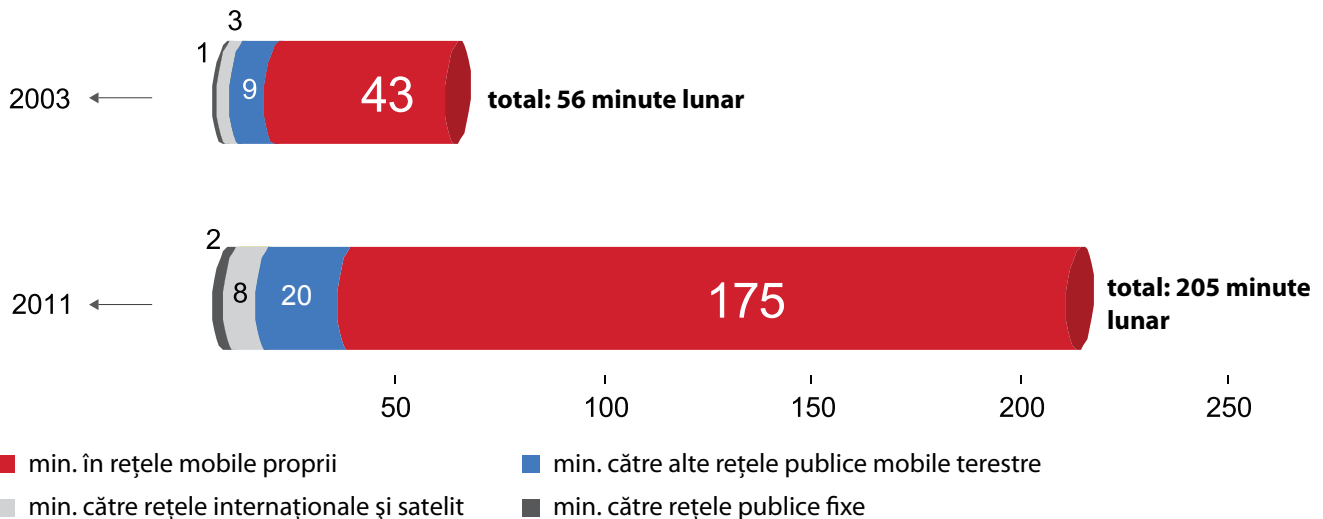
Trafic

Dovada interesului românilor față de comunicațiile mobile este dată de creșterea impresionantă a volumului de trafic în rețelele mobile. Traficul total de voce a crescut cu 1.219% în acești 10 ani, de la 4,4 miliarde de minute în anul 2003, la 57,6 miliarde de minute în anul 2011, pe fondul creșterii cu 269% (de la 56 minute la 205 minute) a traficului de voce mediu lunar realizat de un utilizator și a numărului de utilizatori. În acest moment, România înregistrează unul dintre cele mai mari volume de voce per utilizator dintre statele membre UE, acest lucru atestând faptul că în țara noastră serviciile de telefonie mobilă sunt foarte accesibile.

Aceași tendință a fost urmată și de traficul de mesaje scrise (SMS) ce a înregistrat în această perioadă o creștere și mai accentuată, de 2.599%, de la 0,4 miliarde de mesaje SMS în anul 2003, la 11,2 miliarde de mesaje trimise în anul 2011, ceea ce înseamnă o creștere a numărului de mesaje SMS trimise în medie lunar de către un utilizator de la 5 mesaje în 2003 la 40 mesaje în 2011.

Consumul mediu lunar realizat de un utilizator de servicii de comunicații mobile, pe categorii de apeluri, în anii 2003 și 2011

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

Tarife

Ca urmare a reglementărilor ANCOM, operatorilor desemnați cu putere semnificativă pentru furnizarea serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile în rețele proprii le-a fost impusă obligația de a respecta anumite plafoane maxime pentru tarifele de interconectare. Astfel, tariful maxim pentru un minut aplicat de operatorii mobili pentru aceste servicii a scăzut cu aproape 70%, de la 9,72 eurocenți cât era în 2003, la 3,07 eurocenți de la 1 septembrie 2012. Aceste acțiuni ale ANCOM au avut un impact semnificativ în scăderea cu 84% a tarifelor medii pe minut plătite de utilizatorii finali, de la aproximativ 13,9 eurocenți în 2003 la circa 2,2 eurocenți în 2011, luând în calcul și veniturile obținute din abonamente sau extraopțiuni.

Începând cu 1 iulie 2007, Comisia Europeană a reglementat tarifele aplicabile serviciilor de roaming pentru comunicațiile mobile în interiorul UE, determinând scăderi semnificative ale acestor tarife. Valorile maxime ale tarifelor (fără TVA) aplicabile din 1 iulie 2012 în roaming în interiorul UE sunt: 29 eurocenți/minut pentru apeluri efectuate, 8 eurocenți/minut pentru apeluri primite, 9 eurocenți/minut pentru mesaje scrise (SMS) și 70 eurocenți/MB pentru serviciile de comunicații de date.

Cele mai importante decizii și acțiuni ale ANCOM care au influențat piața de mobil

Reducerea treptată a tarifelor de terminare a apelurilor în rețele mobile, de la 9,72 eurocenți în 2003 la 3,07 în septembrie 2012, ca urmare a desemnării operatorilor cu putere semnificativă pe piață.

Implementarea portabilității numerelor, până în prezent fiind portate peste 580 de mii de numere de telefonie mobilă.

Alocarea spectrului radio pentru comunicații de voce și date, prin organizarea de licitații, precum și prin deschiderea benzilor de 900 MHz și 1800 MHz pentru tehnologia 3G.

Servicii de telefonie fixă

Liberalizarea pieței de telefonie fixă în 2003 a avut efecte benefice asupra operatorului istoric Romtelecom, care, fiind nevoit să concureze cu principalii competitori RCS & RDS și UPC, și-a diversificat gama de servicii și a redus tarifele. Utilizatorii au beneficiat astfel de oferte variate la prețuri accesibile și o calitate mai mare a serviciilor furnizate la pachet. Cu toate acestea, chiar din anul 2003, serviciile fixe de voce au început să piardă teren în fața celor mobile, așa cum s-a întâmplat în întreaga lume. Pe fondul penetrării istorice scăzute a rețelilor fixe, acest declin este totuși mai lent în țara noastră.

Furnizori

Dacă la sfârșitul anului 2003 erau activi 28 de furnizori de telefonie fixă ce furnizau servicii de apeluri, din care 15 furnizau servicii de acces, la sfârșitul anului 2011 numărul furnizorilor care ofereau servicii de apeluri era de 49, din care 31 furnizau servicii de acces.

Valoarea pieței

În anul 2011, piața serviciilor de telefonie fixă a avut o valoare totală de 0,53 miliarde de euro, cu 30% mai mică față de anul 2003, din cauza scăderii înregistrate la nivelul valorii pieței cu amănuntul cu 44% (de la 0,68 mld. euro în 2003 la 0,38 mld. euro în 2011). La nivelul pieței de gros s-a înregistrat o creștere cu 90% a veniturilor obținute, de la 0,08 miliarde de euro în anul 2003, la 0,15 miliarde de euro în anul 2011.

Utilizatori

Cu toate acestea, pe fondul penetrării scăzute și al dezvoltării serviciilor de telefonie fixă oferite de operatorii de rețele de telefonie mobilă, numărul de linii de telefonie fixă a crescut cu 7%, de la 4,4 milioane de linii de acces la finalul lui 2003, la 4,7 milioane de linii la finalul lui 2011, din care 82% aferente utilizatorilor persoane fizice (cu 102 mii de linii mai puțin față de sfârșitul lui 2003), iar 18% aferente utilizatorilor persoane juridice (cu 407 mii de linii mai mult față de sfârșitul lui 2003). Digitalizarea rețelilor publice terestre cu acces la puncte fixe s-a realizat în proporție de 100% încă din anul 2007, la sfârșitul anului 2003 gradul de digitalizare a rețelilor de telefonie fixă fiind de 74%.

În această perioadă (2003 – 2011), rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă la nivel de gospodărie s-a menținut la nivelul de 54%, în timp ce rata de penetrare la nivel de populație a crescut cu 4 puncte procentuale, de la 21% la 25%, în special pe fondul creșterii numărului de linii alocate persoanelor juridice.

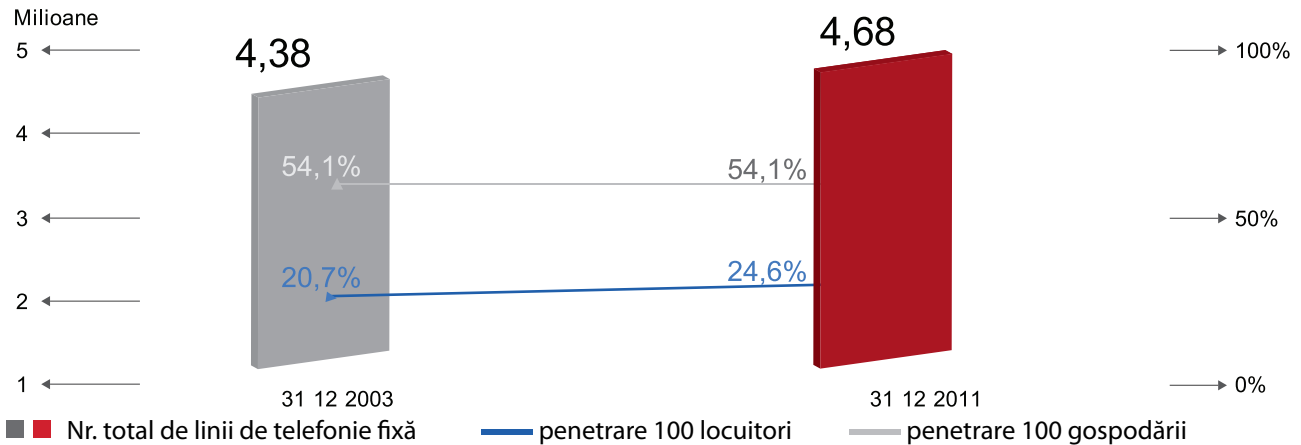
De la momentul lansării serviciului de portabilitate, în toamna anului 2008, până la 15 octombrie 2012, au fost portate 287 de mii de numere de telefonie fixă.

În localitățile neconectate la rețelele fixe, serviciul universal a fost asigurat printr-un număr de 633 de telecentre, acestea fiind instalate și operate în perioada anilor 2004 – 2011 de către șapte operatori care au fost desemnați furnizori de serviciu universal în urma licitațiilor organizate de ANCOM.

La sfârșitul anului 2011, numărul de pachete de servicii de comunicații electronice ce conțin și servicii de telefonie fixă era de 2,8 milioane.

Dinamica numărului de linii acces la serviciile de telefonie fixă și ratele de penetrare a serviciilor de telefonie fixă la nivel de populație/gospodării la 31.12.2003 și 31.12.2011

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

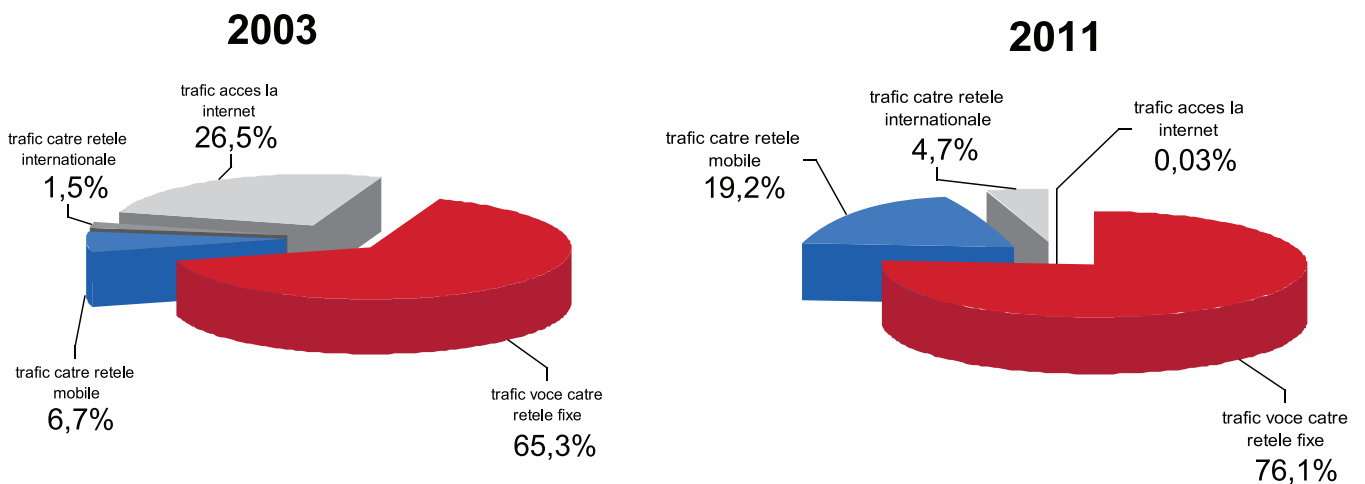

Trafic

Traficul total de voce realizat de la puncte fixe a fost mai scăzut cu 32% în anul 2011 față de anul 2003 (6,1 mld. minute în 2011, față de 9,0 mld. minute în 2003), din cauza scăderii cu 43% a traficului către rețele fixe (proprii sau ale altor operatori), de la 8,0 miliarde de minute în 2003, la 4,5 miliarde de minute în 2011. Celelalte categorii de trafic au înregistrat creșteri în această perioadă, cu 41% pentru apelurile către rețelele mobile (de la 0,81 mld. minute la 1,15 mld. minute) și cu 53% pentru apelurile către internațional (de la 0,18 mld. minute la 0,28 mld. minute). Traficul de voce realizat în medie lunar de la o linie de telefonie fixă a fost de 106 minute pe parcursul lui 2011, în scădere cu 64 de minute față de 2003, când de la o linie de telefonie fixă se vorbeau în medie lunar 170 minute.

Structura volumului de trafic total realizat prin intermediul rețelelor publice fixe din România, în funcție de destinația apelurilor, în anii 2003 și 2011

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

Pe fondul dezvoltării accelerate a serviciilor de acces dedicat la internet, traficul de acces la internet prin dial-up aproape a dispărut în această perioadă, volumul scăzând cu 99,9% între 2003 – 2011, de la 3.225 milioane minute în anul 2003, la 1,7 milioane minute în anul 2011.

Tarife

Prin reglementările impuse de ANCOM, tarifele maxime de interconectare pentru terminarea apelurilor la puncte fixe în rețeaua Romtelecom au scăzut în medie cu 60% față de tarifele aplicate în anul 2003, astfel că de la 1 iulie 2012 acestea nu depășesc 0,73 eurocenți/minut. De asemenea, operatorii alternativi care furnizează servicii de terminare a apelurilor la puncte fixe desemnați de ANCOM ca având putere semnificativă pe piața de furnizare a acestor servicii aplică tariful maxim de 0,67 eurocenți/minut.

Aceste acțiuni ale ANCOM au contribuit la scăderea cu 14% a tarifelor medii pe minut plătite de utilizatorii finali, de la aproximativ 7,4 eurocenți în 2003 la circa 6,4 eurocenți în 2011, luând în calcul și veniturile obținute din abonamente sau extraopțiuni.

Cele mai importante decizii și acțiuni ale ANCOM care au influențat piața de fix

Simplificarea intrării pe piață a furnizorilor, prin introducerea și revizuirea unui regim de autorizare generală adaptat nevoilor și evoluției pieței.

Reducerea treptată a tarifelor de terminare a apelurilor în rețele fixe, de la 5,29 eurocenți în ianuarie 2003 la 0,67 în iulie 2012 la nivel regional, ca urmare a desemnării operatorilor cu putere semnificativă pe piață.

Implementarea portabilității numerelor, până în prezent fiind portate peste 280 de mii de numere de telefonie fixă.

Desemnarea Romtelecom ca având putere semnificativă pe piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului apelurilor, implementarea procedurilor de selectare și preselecție a transportatorului, a accesului la bucla locală, prin care alți furnizori au putut oferi servicii bazate pe rețeaua Romtelecom.

Servicii de acces la internet

Serviciile de acces la internet au parcurs un traseu foarte interesant în cei 10 ani de reglementare, evoluție datorată în primul rând dezvoltării tehnologice și evoluției internetului în sine. Deși România mai are încă obstacole de depășit până la un grad de penetrare a serviciilor de internet în bandă largă comparabil cu cel din Uniunea Europeană, ne putem mândri cu cel mai rapid internet din Europa și unul dintre cel mai rapide din lume. Tendințele mondiale arată că, în câțiva ani, internetul va fi principalul instrument de comunicare atât pentru date, cât și pentru voce, iar, asemănător dezvoltării telefoniei mobile, cererea va conduce spre investiții în infrastructură, accesibilitate și prețuri scăzute.

Furnizori

Datele statistice colectate de către ANCOM arată că numărul furnizorilor de servicii de acces la internet operaționali a crescut de peste 4 ori în perioada 2003 – 2011, de la 223 de furnizori care aveau un total de 0,2 milioane conexiuni de acces la internet (fix sau mobil) la sfârșitul anului 2003, la 985 de furnizori cu 10,8 milioane de conexiuni (fixe sau mobile) la sfârșitul anului 2011, adică de 55 de ori mai multe conexiuni.

Valoarea pieței

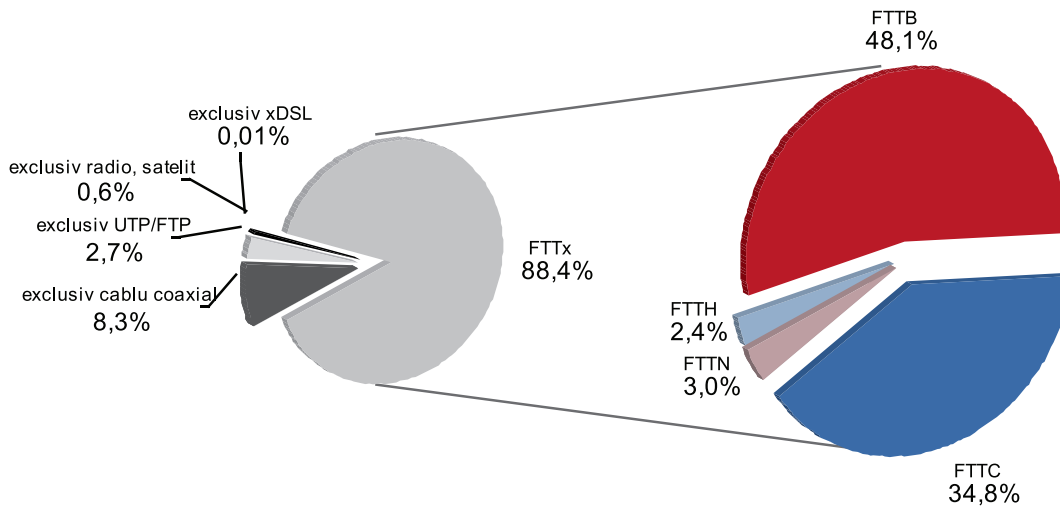
Veniturile raportate de furnizorii de servicii de acces la internet și/sau transmisiuni de date au crescut cu 496%, de la 0,09 miliarde de euro în anul 2003, la 0,55 miliarde de euro în anul 2011, din care 84% reprezentau venituri obținute din furnizarea serviciilor de acces la internet, iar 16% reprezentau venituri obținute din furnizarea serviciilor de transmisiuni de date.

Utilizatori Internet Fix

Numărul de conexiuni de acces fix la internet în bandă largă a crescut de la 14 mii, câte se raportau la sfârșitul anului 2003, la 3,3 milioane la sfârșitul anului 2011. Structura numărului de conexiuni în funcție de tehnologia utilizată a cunoscut o schimbare majoră în această perioadă, la sfârșitul lui 2003 cablul coaxial având ponderea cea mai ridicată în numărul total de conexiuni fixe în bandă largă (36%), în timp ce la sfârșitul lui 2011 aproape 90% dintre conexiuni sunt realizate prin FTTx.

Structura numărului total de conexiuni de acces la internet în bandă largă la puncte fixe, în funcție de suportul utilizat, la 31 decembrie 2011

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

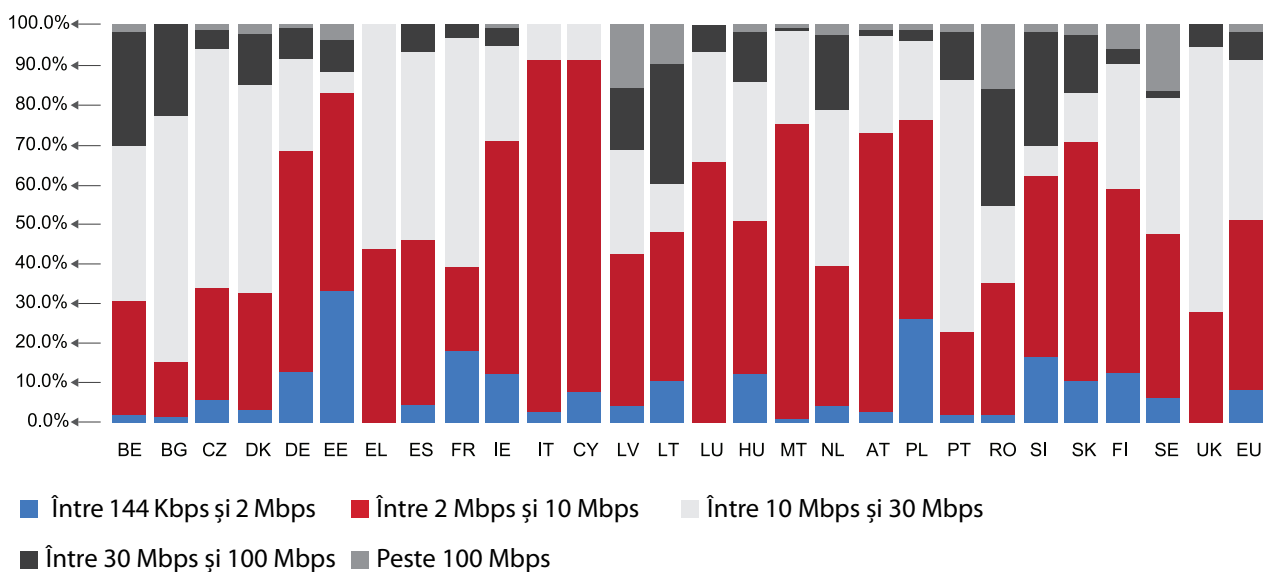

Rata de penetrare a serviciilor de acces la internet în bandă largă la puncte fixe a crescut în perioada 31 decembrie 2003 – 31 decembrie 2011 de la 0,1% la 17,2% la nivel de populație, respectiv de la 0,04% la 41,9% la nivel de gospodării.

România ocupa la începutul anului 2012 primul loc în Europa în ceea ce privește ponderea conexiunilor foarte rapide, de cel puțin 30 Mbps, aceasta fiind de aproximativ 45% din totalul conexiunilor în bandă largă la puncte fixe.

Structura numărului total de conexiuni de acces la internet în bandă largă la puncte fixe, în funcție de suportul utilizat, la 31 decembrie 2011

Sursa: 2012 Digital Agenda Scoreboard

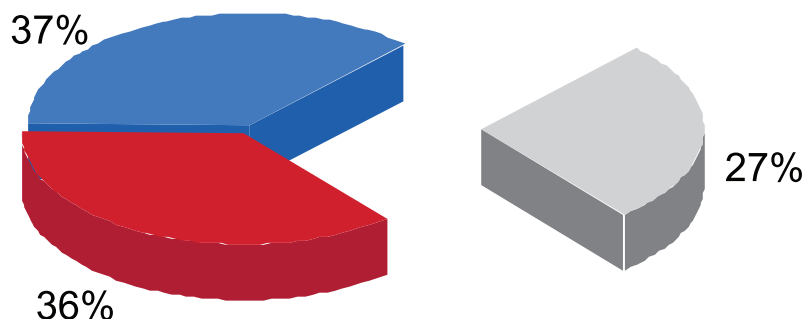

Utilizatori Internet Mobil

Prin introducerea noilor tehnologii, structura conexiunilor active de acces la internet la puncte mobile a înregistrat modificări importante, astfel că, față de anul 2003 când toate conexiunile pentru acces la internet la puncte mobile (181 mii conexiuni) se realizau prin intermediul tehnologiilor HCS D și GPRS, în 2011, din totalul de 7,5 milioane conexiuni la puncte mobile, cele mai multe sunt furnizate prin tehnologiile EDGE, CDMA, EV-DO, 3G, 3G+ (4,2 mil.).

Structura numărului total de conexiuni de acces la internet la puncte mobile prin EDGE, CDMA, EV-DO, 3G, 3G+, în funcție de suportul utilizat, la 31 decembrie 2011

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

Prin intermediul telefonului mobil, din care

- cu plata unui abonament/(extra)opțiuni dedicat(e) pentru acces la internet
- cu plata pe „unitatea de consum”
- prin intermediul modemurilor/cardurilor/USB

Din cele 4,2 milioane conexiuni prin tehnologiile EDGE, CDMA, EV-DO, 3G, 3G+, 73% sunt realizate prin intermediul telefonului mobil (3,1 milioane conexiuni), iar 27% sunt realizate prin intermediul modemurilor/cardurilor/USB (1,1 milioane conexiuni). Conexiunile realizate prin intermediul telefonului mobil sunt structurate aproximativ egal, 1,54 milioane conexiuni fiind cu plata unui abonament/(extra)opțiuni dedicat(e) pentru acces la internet, iar 1,56 milioane cu plata pe „unitatea de consum”.

Pentru serviciile de acces la internet în bandă largă la puncte mobile, la sfârșitul anului 2011, s-a înregistrat o rată de penetrare la nivel de populație de 39,3%, cu 38 de puncte procentuale mai mare față de cea înregistrată la sfârșitul anului 2003, de 0,85%.

În prezent, cea mai ridicată viteză disponibilă pentru accesul mobil la internet este de 43,2 Mbps, în timp ce în anul 2003 cea mai avansată tehnologie mobilă era CDMA, având o viteză maximă de 153 kbps.

De la lansarea serviciilor 3G în 2005, tot mai mulți utilizatori accesează internetul la puncte mobile, astfel că în prezent cei peste 3 milioane de utilizatori activi ai serviciilor 3G/3G+ au la dispoziție rețele cu o acoperire teritorială de aproximativ 80%, peste 90% din populație locuind în această arie.

Tarife

Conform raportului Comisiei Europene privind serviciile de acces în bandă largă publicat în decembrie 2011, utilizatorilor din România li se ofereau în februarie 2011 tarife la jumătatea celor din restul statelor europene la internetul fix – 14,91 euro față de 26.68 euro (calculat pe baza celor mai ieftine oferte din piață pentru abonamente între 4 și 8 Mbps, ponderat cu puterea de cumpărare).

Cele mai importante decizii și acțiuni ale ANCOM care au influențat piața serviciilor de acces la internet

Simplificarea intrării pe piață a furnizorilor, prin introducerea și revizuirea unui regim de autorizare generală adaptat nevoilor și evoluției pieței.

Alocarea spectrului radio pentru comunicații de voce și date, prin organizarea de licitații, precum și prin deschiderea benzilor de 900 MHz și 1800 MHz pentru tehnologia 3G.

Desemnarea Romtelecom ca furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de acces la elemente de infrastructură și reglementarea condițiilor de acces la bucla locală a acestuia.

Servicii de retransmisie a programelor TV

Pe fondul imensei apetențe a utilizatorilor români pentru programe de televiziune, dar și lipsei de reglementări urbanistice, rețelele de cablu s-au dezvoltat rapid și fulminant în primii ani după revoluție. A urmat o consolidare și apoi diversificarea serviciilor furnizate prin intermediul rețelelor de cablu, prin oferirea de pachete de servicii care includ internet și voce.

Furnizori

Între anii 2003-2011 a avut loc un proces de consolidare pe piața serviciilor de retransmisie a programelor TV, numărul total al furnizorilor de astfel de servicii scăzând cu 29, de la 489 la sfârșitul anului 2003, la 460 furnizori la sfârșitul anului 2011.

Valoarea pieței

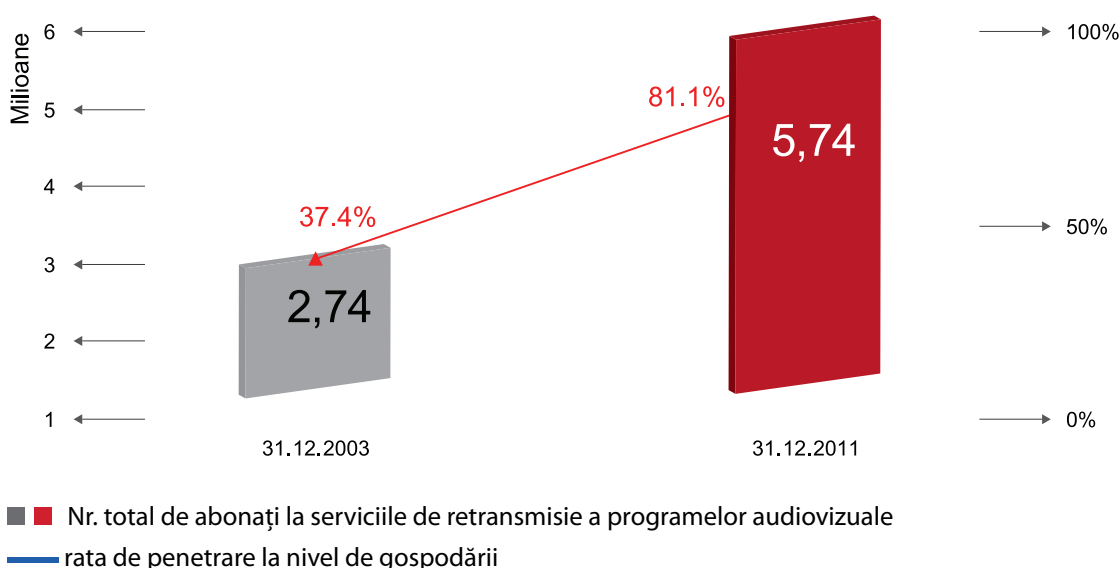
În anul 2011 piața serviciilor de retransmisie a programelor audiovizuale a avut o valoare totală de 0,37 miliarde de euro, cu 287% mai mare decât cea din anul 2003, când a înregistrat o valoare de 0,09 miliarde de euro.

Utilizatori

Numărul total de abonați s-a dublat, crescând cu 110%, de la 2,7 milioane abonați în 2003 la 5,7 milioane abonați la sfârșitul lui 2011, în special pe fondul apariției tehnologiei DTH (care a atras 2,1 milioane abonați până la 31 decembrie 2011, în special din mediul rural, unde de regulă dezvoltarea rețelelor de cablu este mai costisitoare).

Numărul total de abonați la serviciile de retransmisie a programelor TV și rata de penetrare la nivel de gospodării, la 31 decembrie 2003 și la 31 decembrie 2011

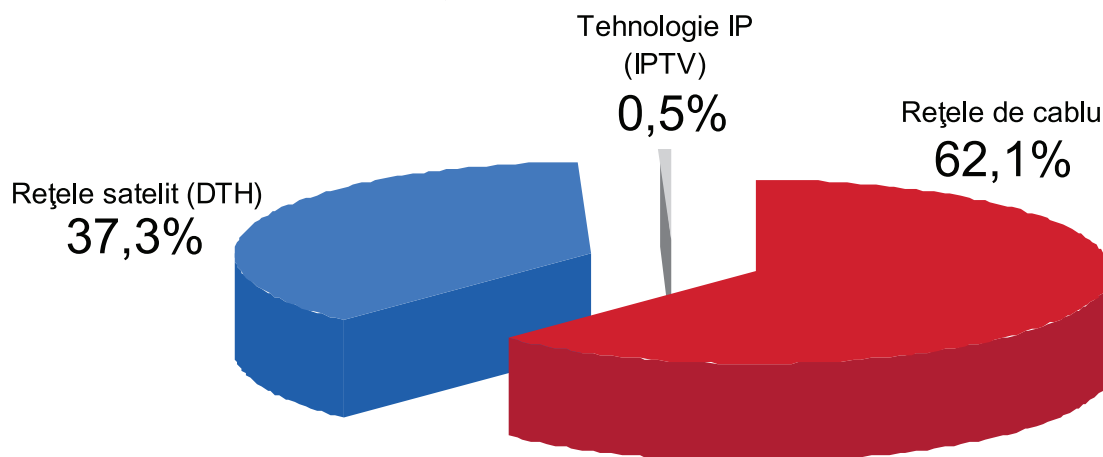
Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

În anul 2003, serviciile de retransmisie erau furnizate în totalitate prin intermediul rețelelor de cablu analogic, însă în ultimii ani au apărut furnizori care oferă astfel de servicii și în mod digital - prin intermediul rețelelor satelit (DTH, care au atras 2,1 milioane abonați), al tehnologiei IP (IPTV, care a atras 30 mii abonați) sau al rețelelor de cablu digital (prin care au atras 0,9 milioane abonați).

Structura numărului de abonați la serviciile de retransmisie a programelor audiovizuale, în funcție de tehnologia utilizată, la 31 decembrie 2011

Sursa: ANCOM, conform datelor raportate de furnizori

Rata de penetrare la nivel de gospodărie a serviciilor de retransmisie a programelor audiovizuale a evoluat de la 37% la sfârșitul anului 2003, la 81% la sfârșitul anului 2011, în creștere cu 44 puncte procentuale.

Tarife

Venitul mediu pe abonat pentru serviciile de retransmisie a programelor TV a crescut de la 2,9 euro în 2003 la 5,3 euro în 2011, pe fondul creșterii numărului de programe recepționate, a calității serviciilor prin digitalizarea transmisiei și a apariției serviciilor VoD.

Cele mai importante decizii și acțiuni ale ANCOM care au influențat piața serviciilor de retransmisie a programelor TV

Simplificarea intrării pe piață a furnizorilor, prin introducerea și revizuirea unui regim de autorizare generală adaptat nevoilor și evoluției pieței.

Reglementarea serviciilor de retransmisie în format analogic prin intermediul sistemelor radioelectrice terestre a serviciilor publice de programe de televiziune furnizate de Societatea Națională de Radiocomunicații.

Află cât te-ar fi costat să vorbești la mobil acum 10 ani!

Pe pagina de internet a Autorității – www.ancom.org.ro – funcționează o aplicație care permite compararea prețului plătit astăzi pentru serviciile de telefonie mobilă cu prețul care ar fi fost plătit în urmă cu 10 ani pentru servicii similare.

Aplicația poate fi implementată pe orice site prin preluarea codurilor disponibile pe pagina de internet a Autorității.

ANCOM

Autoritatea Națională pentru Administrare
și Reglementare în Comunicații

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații

Str. Delea Nouă nr.2, Sector 3, 030925 București, România

Telefon: 0372 845 400 / 0372 845 454. Fax: 0372 845 402

E-mail: ancom@ancom.org.ro. Website: www.ancom.org.ro